

Voldelige klassekammerater sætter dybe spor hos de andre børn i klassen

DEBATINDLÆG

DECEMBER 2025

Mens debatten om vold i folkeskolen kører, har der været mindre fokus på, hvordan børn bliver påvirket af deres kammeraters voldsomme adfærd. Et nyt studie viser, at læring går tabt, og vold avler vold.

Skrevet af Lars Højsgaard Andersen, forskningsprofessor i ROCKWOOL Fonden, og Lena Lindbjerg Sperling, chefanalytiker i ROCKWOOL Fonden

Debatindlægget blev bragt i Berlingske, lørdag d. 8. december 2025.

Berlingske har i den seneste tid dokumenteret, hvordan både børn og lærere i stigende grad bliver udsat for vold i folkeskolen.

I selvsamme avis foreslog statsminister Mette Frederiksen (S) 12. november i år, at der skal være kortere vej til at smide voldelige elever ud af folkeskoler, uden at kommunen skal ind over. Regeringen har blandt andet – med børne- og undervisningsminister Mattias Tesfaye (S) i spidsen – for nylig udarbejdet et lovforslag, der skal give lærere mulighed for at tage fysisk fat i elever, der saboterer undervisningen eller optræder krænkende over for lærere eller andre elever.

Mens der i debatten generelt har været et stort fokus på lærernes oplevelser og arbejdsvilkår, som selvfølgelig også er vigtige, er det i mindre grad blevet beskrevet, hvordan børnenes liv og hverdag bliver påvirket af at gå sammen med voldelige klassekammerater.

Et nyt studie understreger, at der er betydelige konsekvenser for både børnenes faglige resultater og deres læringsmiljø, når de får flere klassekammerater med voldelig adfærd. Eleverne beskriver deres læringsmiljø som mere forstyrrende, de oplever flere slagsmål, de får dårligere relationer til lærerne, og de hjælper i mindre grad hinanden – alt sammen konsekvenser som især pigerne mærker.

Samtidig øges risikoen for, at elever, som ellers ikke tidligere har udvist voldelig adfærd, begynder at gøre det. Og studiet dokumenterer også, at eleverne begynder at bruge mindre tid på lektier.

I den sidste ende sætter disse effekter sig igennem i form af ringere præstationer i prøver, viser studiet. Altså at elevernes faglighed får sig en mavepuster, når man går i klasse med en elev, der giver mavepustere.

Og lærerne er ikke glemt. I studiet kigger forskerne også på lærernes arbejdsglæde og finder, at lærere med flere voldelige elever fortæller om lavere jobtilfredshed og opfatter deres arbejdsbyrde som højere. Dette gælder især klasselærerne, fordi det typisk er dem, der får til opgave at håndtere problematikken, fx med forældrene.

Disse resultater er måske ikke så overraskende. Det er forventeligt, at når læreren skal bruge en større del af sin tid på enkelte forstyrrende elever, så påvirker det de andre elever negativt. Men der er ikke tidligere lavet studier, der så tydeligt dokumenterer en direkte effekt. Blandt andet fordi det sjældent er muligt at isolere, hvorfor vi ser dårligere faglige resultater på skoler med flere slåskampe i skolegården.

Når økonomerne Victor Lavy og Assaf Yancun, der står bag studiet, kan pege direkte på resultaterne som en effekt af flere voldelige klassekammerater, skyldes det, at de har udnyttet en speciel omstændighed i det israelske skolesystem. I overgangen fra grundskolen (0.-6. klasse) til mellemskolen samler man elever fra flere grundskoler og fordeler dem helt tilfældigt i nye klasser på nye skoler. Det betyder at nogle elever vil få flere nye klassekammerater, der tidligere har udvist voldelig adfærd, og andre vil få færre. Og netop denne variation bruger de til at måle konsekvenserne alene af at få en klassekammerat, som har været voldelig.

Alt i alt tegner studiet således det billede, at mens vi diskuterer, hvor ansvaret for folkeskolens udfordringer med vold og mere eller mindre dårligt opdragede børn kan og bør placeres, så er der hidtil oversete og alvorlige konsekvenser ved problematikken. For både de andre elever og for lærerne. Konsekvenser, som i værste fald kan række langt ind i fremtiden, da der er tale om forringelse af færdigheder, som vores børn gerne skal bruge og leve af hele livet.

Den dimension har vi næppe råd til at overse i diskussionen, og studiet her er en veltimet og kærkommen påmindelse herom.

Lars Højsgaard Andersen

Lena Lindbjerg Sperling
Chefanalytiker

Forskningsprofessor og
chef for forskning i marginaliserede
grupper

lfs@rff.dk

+45 28 30 38 26

SKOLE OG UDDANNELSE

lha@rff.dk

+45 61 66 63 78

FAMILIE OG SOCIALE FORHOLD

Vidensoverblik fra ROCKWOOL Fonden

Vidensoverblik fra ROCKWOOL Fonden (ISSN 1396-1217) udgives for at informere offentligheden om resultaterne af den løbende forskning.

Vidensoverblikket er ikke ophavsretligt beskyttet og må frit citeres eller kopieres med fornøden kildeangivelse.

Du kan se andre udgivelser på:

<https://www.rockwoolfonden.dk/udgivelser>